

Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης για τους Πιγκουίνους

Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ενημέρωσης για τους Πιγκουίνους στις 20 Ιανουαρίου, μας δίνεται η δυνατότητα να ενημερωθούμε για τα υπέροχα αυτά πλάσματα που “φορούν σμόκιν”.

Οι πιγκουίνοι είναι πουλιά που όμως δεν μπορούν να πετάξουν και περνάνε αρκετά μεγάλο μέρος της ζωής τους μέσα στο νερό, ψάχνοντας για τροφή. Όταν τους βλέπεις στη στεριά σου φαίνονται αστείοι λόγω του περίεργου τρόπου που περπατάνε, κάτι που σε κάνει να αναρωτιέσαι ποιο είναι το φυσικό τους περιβάλλον, η στεριά ή η θάλασσα!

Το “κουστούμι” τους λειτουργεί στην πραγματικότητα σαν καμουφλάζ και τους βοηθάει να περνάνε απαρατήρητοι από τους θηρευτές τους κατά τη διάρκεια αναζήτησης τροφής μέσα στη θάλασσα. Κοιτάζοντάς τους από πάνω το μαύρο της ράχης τους ταιριάζει με το σκούρο χρώμα του βυθού, ενώ βλέποντάς τους από κάτω, η άσπρη τους κοιλιά μοιάζει με το χρώμα της επιφάνειας της θάλασσας που φωτίζεται από τον ήλιο.

Ο αριθμός των ειδών των πιγκουίνων αποτελεί θέμα διαφωνίας και κυμαίνεται από 6 ως 19. Όλοι οι πιγκουίνοι ζουν στο Νότιο Ημισφαίριο, όχι όμως μόνο σε παγωμένες περιοχές (Ανταρκτική), όπως πιστεύουν πολλοί. Ένα είδος ζει στα Νησιά Γκαλαπάγκος και μερικές φορές οι πιγκουίνοι αυτού του είδους βουτάνε στα νερά βόρεια του Ισημερινού για να βρουν τροφή.

Είναι σαρκοφάγα ζώα και τρέφονται με γαρίδες, ψάρια, καλαμάρια και άλλα θαλασσινά. Έχουν έναν αδένα που φιλτράρει το αλάτι από το αίμα τους το οποίο και αποβάλλουν από το ράμφος τους και άλλον έναν που παράγει λάδι με το οποίο αλείφουν τα φτερά τους για να γίνουν “αδιάβροχοι” και πιο γρήγοροι κατά τη διάρκεια της κολύμβησης. Ο πιο γρήγορος πιγκουίνος μέσα στο νερό, είναι ο Gentoo (*Pygoscelis papua*) και μπορεί να φτάσει σε ταχύτητα, τα 36 km/h.

Το μεγαλύτερο είδος είναι ο Αυτοκρατορικός Πιγκουίνος με μέσο ύψος 1,1 μέτρα και μέσο βάρος 35 κιλά, ενώ το μικρότερο είναι ο Μικρός Μπλε Πιγκουίνος με ύψος 40 εκατοστά και βάρος 1 κιλό. Οι μεγαλύτεροι πιγκουίνοι έχουν την ικανότητα να διατηρούν τη θερμότητα του σώματός τους πιο αποτελεσματικά και γι’ αυτό μπορούν να ζήσουν σε ψυχρότερα κλίματα, σε αντίθεση με τους μικρότερους που εντοπίζονται στα εύκρατα ή και τροπικά κλίματα.

Για να αντέξουν τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες οι πιγκουίνοι πέρα από τα προστατευτικά φτερά τους έχουν κάτω από το δέρμα τους ένα πολύ παχύ στρώμα λίπους, όπως και οι φάλαινες. Δυστυχώς γι’ αυτούς μία φορά το χρόνο χάνουν εξ’ ολοκλήρου τα φτερά τους, κάτι που δυσχεραίνει την προσπάθειά τους για επιβίωση στις χαμηλές θερμοκρασίες, γι’ αυτό φροντίζουν να έχουν παχύνει αρκετά το προηγούμενο διάστημα, ώστε να αντέξουν για 2-3 εβδομάδες, μέχρι να βγάλουν τα νέα τους φτερά.

Οι πιγκουίνοι ζουν σε μεγάλες ομάδες και για να μπορέσουν να ενωθούν με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς τους έχουν ένα συγκεκριμένο “τραγούδι” αναγνωρίσιμο από όλα τα μέλη της. Η επιβίωση του μικρού πιγκουίνου εξαρτάται από την ικανότητα της οικογένειας να αναγνωρίζει το “τραγούδι” καθώς όταν φεύγουν οι γονείς για εύρεση τροφής η επανένωση μπορεί να γίνει πολύ δύσκολη.

Η κλιματική αλλαγή με ότι συνεπάγεται, δηλαδή αύξηση της θερμοκρασίας, λιώσιμο των πάγων, αύξηση της στάθμης της θάλασσας μπορεί να επηρεάσει με πολλούς τρόπους τα είδη των πιγκουίνων. Όλα τα είδη επηρεάζονται από τη μείωση του κριλ (είδος μικρής γαρίδας που αποτελεί την κύρια τροφή τους). Σε περιοχές που έχουν λιώσει οι πάγοι το κριλ έχει μειωθεί κατά 80% από το 1970.

Η σημερινή μέρα είναι μια καλή ευκαιρία για τα μεγάλα μέλη του Προγράμματος της Παιδικής HELMEPA να κάνουν έρευνα στο διαδίκτυο ώστε να ενημερωθούν για τους γενικότερους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι πιγκουίνοι, αλλά και πως ακριβώς τους επηρεάζει η κλιματική αλλαγή. Για τους μικρότερους φίλους μας παρακάτω υπάρχει ένα διασκεδαστικό παιχνίδι για να βιώσουν πώς οι γονείς και τα μωρά πιγκουίνοι μπορούν να ενωθούν σαν οικογένεια στις μεγάλες και θορυβώδεις αποικίες που ζουν.

Υλικά:

- Χαρτί
- Μολύβι

Διαδικασία:

Σε ένα χαρτί σημειώστε μία αλληλουχία από παύλες και διαγώνιες γραμμές (ρυθμική κάρτα) που θα αντιπροσωπεύει το “τραγούδι” της κάθε οικογένειας π.χ. (- - - / /) ή (/ / / - -). Η ίδια αλληλουχία πρέπει να σημειωθεί σε ακόμα 2 χαρτιά γιατί το “τραγούδι” πρέπει να το γνωρίζουν και τα τρία μέλη της οικογένειας (πατέρας, μητέρα, παιδί). Η παύλα αντιπροσωπεύει ένα χτύπημα χεριών (παλαμάκι) και η διαγώνια γραμμή ένα χτύπημα δακτύλων. Με τον ίδιο τρόπο φτιάξτε τα “τραγούδια” για τις υπόλοιπες οικογένειες ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών.

Στη συνέχεια ανακατέψτε τα χαρτιά και μοιράστε τα. Όταν δοθεί το σύνθημα κάθε παιδί πρέπει να χτυπήσει τα χέρια του και τα δάχτυλά του ανάλογα με τη ρυθμική κάρτα που έχει και παράλληλα να βρει ποιοι άλλοι συμμαθητές του έχουν το ίδιο “τραγούδι”.

Συζητήστε τα αποτελέσματα αυτής της δραστηριότητας. Τι θα συνέβαινε αν ένας πιγκουίνος δεν μπορούσε να βρει το μικρό του, ή ένα μικρό δεν μπορούσε να βρει τους γονείς του.

Είναι γεγονός ότι πρόκειται για μια αρκετά θορυβώδη δραστηριότητα, αλλά μην ξεχνάτε ότι και οι αποικίες των πιγκουίνων είναι εξίσου θορυβώδεις!